Ročník XII. — Číslo 19. Kvasilov dne 15. května 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Bůh dal člověku obrazotvornost, aby mu nahradil to, čím není, a smysl pro humor, aby měl útěchu pro to, čím je.
„Whitsitt Impress".

Inž. Alois Knotek:

Památce našeho vůdce.

Často se nám zdá, že v posmrtných vzpomínkách bývá mnoho slov zbytečných, naivních, ba nepatrných. Není tomu tak při vzpomínce na zasloužilého prvního redaktora a zakladatele „Hlasu Volyně" Antonína Perného, který z kruhu našich uvědomělých pracovníků odešel v květnu 1934 r., aby se více nevrátil. O něm možno dlouho psáti, mnoho scén a případů vylíčiti, mnoho řečí a episod do hloubky srdce vzrušujících citovati a všecko, je tak nekonečně zajímavé, pravdivé a poctivé tak jako celý jeho život.

Ještě dnes nemožno pochopiti tu ohromnou dávku národního uvědomění, houževnatosti, práce. Píši o tom muži duševní námahy z plného srdce, z veliké cti jako o mistru péra žurnalistického, který jasným příkladem, s čistým svědomím a nadšením ukazoval volyňským Čechům cestu do budoucnosti. Vedl je nezištně a v H. V. ušlechťoval a pěstil jejich národní charakter. Tak obětavých a šlechetných mužů na Volyni již nebude! Jeho úsudky o lidech byly obdivuhodné. Na první pohled poznal pracovníka, nebo mluvku nebo toho, který se chce přiživiti na národa roli dědičné". Také v hudbě byl kritikem na slovo vzatým a jak dokonalý paedagog. Jeho úsudky jasné a dokazující neměly odpůrců. Co na srdci, to na jazyku, ale čestně otevřeně bez žádných cílů prospěchářských. Tak jsem Jej poznal! Na druhé straně mohu upřímně tvrditi, že jsem se naučil znáti jeho nepřátele. Měl jich před sebou i za sebou celou hrsť, štípali ho i ko mouchy, polena pod nohy kladli, pomlouvali jak mohli, ba ani v hrobě mu pokoje nedali.

Společenská práce redaktora Perného nebyla tak snadnou, o všechno musel bojovat. Za tehdejších dob, námaha k neuvěření, přivésti k životu „Sokol" v Kvasilově, vybojovati na úřadech železniční stanici, jaká zásluha aureolou věnčí Jeho památku, že svým přičiněním r. 1922 dosáhl schválení stanov Matice školské. Tak krok za krokem, rok od roku přibývaly triumfy jeho vlasteneckého počínání. A odměna? Ta přichází po smrti! Zapomínáme, skoro se tak, zdá, že památka Jeho zvolna mizí, odchází do daleka, ale tak hlásí historie o všech našich mrtvých velikánech. Na titany sjíždí blesky! Poslání prvního našeho redaktora není ještě ukončeno a splněno. Do mnoha let příštích, do celých pokolení budou burcovat jeho ideje, zvlažněly cit našinců, teprve příští generace jasně pochopí, co vykonal pro českou Volyň Antonín Perný!

Vřele miloval každého volyňského Čecha bez rozdílu přesvědčení, lnul k němu upřímnou láskou, byl jeho nezištným rádcem, povzbuzoval ho všude a vždy k národní práci, učil ho národnímu vědomí, vždy i všude varoval před sobeckostí a nesvorností. Ptáme se ho na program práce pro nový rok. Jak procítěna byla odpověď:

„Pohleďněte kolem sebe, rozhlédněte se po Volyni, obraťte své oči na potřeby našinců, lidu, národa, republiky polské, která jest naší novou vlastí a uvidíte hned celý pracovní program!" Na mysl mi přichází klasický výrok Marka Aurelia „i kdybys chtěl, nemůžeš svůj život odděliti od lidu. žiješ v něm, žiješ pro něj do smrti"

Pracujeme v dobách neklidných, kdy všecka překvapení jsou možné, záleží tedy jedině na nás, abychom nebyli překvapeni.

Náš vůdce Antonín Perný byl všude činný, kde jednalo se o věc národní, sokolskou, menšinovou, pokrokovou. Myslím, že postačí pouze milovat, abych mohl o něm napsati spravedlivý úsudek, ale či ten, který miluje už je také kritikem? Jest dobrým a od počátku křesťanství ustáleným zvykem o mrtvých slušně mluviti. Kdo znal osobně našeho prvního redaktora Antonína Perného přizná, že byl daleko ode všech mařivých snů a ilusí. Často býval neuvěřitelně smutný a zamyšlený, chladný jako led, mnohdy pronikavý jako prorok. Někdy se z veliké důvěry mýlil, není každý den svátkem a nerodí se jedině samí dokonalí lidé. Tak psáti jest úkolem kritika, nikoliv historika, který již nezná všedních, každodenních starostí člověka, ale pohlíží na jeho úhrnou činnost.

Korunovace v Anglii.

Londýn tone v záplavě vlajek, praporů (Union Jacks), korunovačních ozdob a fotografií krále, královny a malých princezen a v době stávky autobusů stane se často veselá příhoda, protože podzemní dráha bývá v poledních a odpoledních hodinách až do 8 hod. večer tak přeplněna, že bývají často uzavřeny vchody. Tisk se rozepisuje o korunovaci, o dojmech zámořských a evropských hostů, vzpomíná korunovace Jiřího V. a Edwarda VII., kterého stále nemůže britský národ zapomenout pro jeho dobrosrdečnost a galantnost a korunovační slavnosti, které jsou vrcholem britské tradice a konservatismu a které mají spojit aspoň na několik dnů anebo týdnů všechny občany bez rozdílu k loyální oddanosti britskému králi, jedinému symbolu britské jednoty. Je mnoho krásného a též často veselého, co provází tuťo slavnost britského panovníka.

Král a královna jedou do Westminsterského opatství v překrásném kočáře, který se nazývá státní. Král je oblečen do královského roucha z nachu, jež má na sobě až do pomazání. Tento kočár je provázen domácí stráží a jízdou gardy, jejichž skvělá roucha hýří všemi barvami. Na zpáteční cestě je oblečen král do purpurového roucha a na hlavě má státní říšskou korunu.

Ceremonie pomazání. Tato ceremonie následuje po přísaze krále. Králi je sejmuta státní čapka a státní roucho a posadí se do korunovačního křesla. Nato je pomazán arcibiskupem z Canterbury, kterému asistuje děkan opatsví Westminsterského, stoje po levé straně a drží zlatou nádobku s posvátným olejem. Král je pomazán na hlavě, prsou a rukou, ke kterémuž účelu bývá jeho šat na prsou rozepjat. Během této ceremonie drží čtyři rytíři podvazkového řádu nebesa ze zlatého plátna nad hlavou krále.

Korunovační křeslo je umístěno ve středu a obráceno k hlavnímu oltáři. Na jižní straně po pravici je státní křeslo, na kterém král sedí až do do-

(Dokončení na stránce 3.)

Osvětová hlídka.

Vzorná země.

Sotva kde najdeme tak útulný a dobře vzdělávaný venkov jako v Dánsku. Nic není krásnějšího než běloskvoucí selská stavení s červenou cihlovou střechou, obklopená svěží zelení zahrad a luk. Dánské selské statky vypadají, jako by v nich žili jen šťastní a spokojení lidé. A podíváme-li se dovnitř, vidíme, že nás první pohled zvenčí neklamal. Každý zemědělec v Dánsku, ať drobný, střední nebo velký, se živě zajímá o vědecké metody zemědělského hospodaření a ve většině případů spolupracuje těsně se svými druhy z blízkého i dalekého okolí. Pracuje pro přítomnost i budoucnost s vědomím, že jeho dílo jednou zdědí a budou soudit jeho děti.

Dánský sedlák je zdvořilý hostitel. Je vždy ochoten provésti hosta svým stavením a seznámiti ho s vedením statku. Aby ho přesvědčil o pravdivosti svých slov, ukáže mu i svou hlavní účetní knihu, jež je jeho neocenitelným pomocníkem. Je zřejmě spokojen, když mu host pochválí jeho statek. a má také proč.

Čím je to, že dánský sedlák žije tak spokojeně, zatím co jeho druhové v jiných zemích trpí takovou nouzí?

Odpověď na to najdeme v samém národě, kdysi tak bezvýznamném, chudém a jakoby zakřiknutém, jejž ušlechtilí vůdcové probudili k novému životu, naplnili novou důvěrou v sebe a z něhož učinili národ, jemuž může záviděti leckterá země.

Biskup Grundtving, nazývaný dnes „prorokem severu", byl velkým dánským vůdcem devatenáctého století, jemuž země nejvíce vděčí za svůj rozvoj. Byl básník a filosof, ale při tom muž veiké energie a průbojnosti.

Grundtving se rozhodl, že udělá z Dánska novou, silnou zemi. Hlavním prostředkem k tomu měla být škola. Grundtving žádal, aby škola vychovávala pro život, ne pro místo v životě, aby mladým lidem pomáhala zařadit se důstojně do velkého vývoje lidstva a vychovala je ve víře v moc spolupráce.

Grundtving si zvolil pro své školy tyto předměty: dějiny, spisovný jazyk, literaturu a zpěv. Dějiny ne jako nesrozumitelnou hromadu bezvýznamných událostí, nýbrž jako živou hybnou sílu civilisace a pokroku. Z dějin má mládež poznat, že není jen divákem, nýbrž i účastníkem ve velkém světovém dění. Čtení dánských klasiků mělo v mládeži probudit úctu ke skutečnému životu a vzbudit a udržovat v ní nadšení pro jeho zdokonalování.

Nejlepším prostředníkem mezi učitelem a žáky mělo býti živé slovo.

Po dlouhých bojích se Grundtvigovi konečně podařilo uplatniti své výchovné metody. Dnes už má Dánsko 60 takových škol, známých po celém světě jako Vysoké lidové školy. Takovou školu navštěvovala aspoň jednou v životě jedna čtvrtina až jedna třetina dánských rolníků.

Vysoké lidové školy probudily v dánském zemědělci touhu po sebevzdělání a odborném zdokonalování. Jsou také základem, z něhož vyrostlo a na němž se zakládá dánské zemědělské družstevnictví.

*

Osmdesát procent dánské obdělávané půdy je v rukou drobných nebo středních rolníků. Zkušenost ukázala, že ideální výměrou je 15 hektárů půdy. Střední rolníci to byli, kteří v roce 1882 založili první družstevní mlékárnu. Společnou prací zdokonalili její výrobky tak, že jimi dobyli i britských trhů. Dánské máslo má dobrou pověst po celém světě.

Dnes žije dánský rolník v složité soustavě všech možných družstev. Potřebuje-li provozovací kapitál, dostane jej vypůjčit od peněžního družstva, chce-li prodat své výrobky, učiní tak prostřednctvím prodejního družstva, 86 procent mléka je zpracováváno 1400 družstevními mlékárnami a 80 procent vepřů je poráženo a zpracovávváno v družstevních jatkách. Velkou část potřeb a umělých hnojiv z ciziny si opatřuje prostřednictvím družstev nákupen a 70 procent všech potřeb pro domácnost si kupuje prostřednictvím konsumních družstev. Také semeno pro osev a krmivo si opatřuje z družstev a semenářských a pěstitelských spolků.

Družstva zase spolupracují mezi sebou při nákupu nebo výrobě potřebných strojů a zemědělských potřeb. Na příklad družstevní mlékárny mají 22 podniků, jež jim dodávají potřebné stroje, zařízení, materiál a suroviny, vše výborné jakosti, buď nákupem v cizí továrně, nebo přímo z vlastní továrny.

Není přhnané tvrditi, že zemědělské Dánsko je družstení republikou.

Promyšlená spolupráce pomohla dánskému zemědělci, že svými výrobky, máslem vejci a slaninou, dobyl anglických a menší měrou i německých trhů a udržuje si je nedostižnou jakostí výrobku a pravidelností a svědomitostí.

Besídka.

Inž. Alois Knotek:

Výklad z anatomie.

Není pravdou, že části lidského těla jsou vzaty vesměs z latinské terminologie jako na příklad musculus thyreoarythaenoidens, tractus corticobulbaris. Máme také celou řadu pojmenování všeobecně známých, jako jablko Adamovo, strom života, pata Achilleova, labyrint, hymen, Atlas, Iris, Venera atd. Názvy jsou vybrané z většiny z dob mythologických a starožitných.

Jablko Adamovo nosí každý člověk mužského rodu od narození na krku pod bradou. Stanoví je chrupavka štítu hrtanového, skládající se ze dvou částí pod ostrým úhlem k sobě skloněných, proto na krku „trčí". U rodu ženského jsou obě chrupavky rozložené, netvoří úhel a potom obyčejně bývají pokryté vrstvou tuku, tím stávají se neviditelné. Název vyčnívající chrupavky pochází ještě z dob rajských, kdy Eva hřešila a dala Adamovi kousek jablka se zakázaného stromu. Nosí ho na památku tam, kde mu z leknutí uvázlo.

Atlas značí nejvyšší obratel, na kterém jako v ložisku spočívá lebka. Mythologický Atlas byl obr, kterého Zeus — nejvyšší bůh — odsoudil, aby na plecích držel zemskou kouli. Jen jedenkráte od toho času měl vábnou příležitost zbaviti se té trudné a namáhavé práce. Stalo se, že hrdina Herakles hledal zlatá, omlazující jablka, která rostla v zahradě Hesperidek. Bylo to na těch místech, kde setkává se den s nocí. Jabloň hlídal nesmrtelný, stohlavý drak a tři nymfy. Do takového boje se Heraklesovi nechtělo. Navštívil tedy Atlas aby se něco bližšího dozvěděl. Upřímný Atlas, jako soused, mnoho věděl a jablka mohl snadno bez boje zaopatřiti. Jednalo se jedině o to, kdo by na ten čas podržel Kosmos. Rozumí se, že Herakles ochotně vzal na svá bedra těžký svět a trpělivě čekal. — Atlas se brzy vrátil, natrhal jablek celou ošatku, ale nějak se mu nechtělo do dávné práce. Ba, vysmíval se ještě Heraklesovi, ukazuje mu na malou polokouli při loučení. Herakles pochopil těžkou situaci, pot vystoupil mu hrůzou na čelo, přemohl v sobě hněv a usmívaje se přátelsky, řekl: „Víš, mám tam doma mnoho trampot a nesnází, nechci se již vrátit, tady se mi nesmírně líbí, práce není zlá a tíže velikého světa opravdu nepatrná Kosmos mi neleží dobře na pleci, chci si něco měkkého podložiti. Podrž mi ho na chvíli, abych si to upravil." Atlas položil jablka na zem a vzal kouli na svá bedra a zdá se, že ještě dnes se nikdo nenašel, kdo by ho zastoupil.

Hymen vystupuje nejen u pohlaví ženského, ale také u zvířat, jako kobyl, oslic, sviň, medvědic, tulení, opic, hyen atd. V žití národů hrával od věků důležitou roli. Základ spořádané společnosti lidské vyžadoval zachování hymenu. Celé folianty knih daly by se popsati, celé potoky nevinné krve vytekly, aby zachována byla neuvěřitelná věc. Panny bez hymenu byly za starých biblických časů trestány potupnou smrtí. Bývaly to strašlivé doby, mučení dívek, které po celý život strachem umíraly. Stávalo se, že zlolajný jazyk je pomluvil nebo žárlivý mládenec pronesl slovo nedůvěry a už

mitostí v dodávkách jakou mu může závidět mnoho obchodníků.

(Dokončení příště.)

Korunovace v Anglii.

(Dokončení ze stránky 1.)

by, kdy má být pomazán arcibiskupem. Jedna z nejkrásnějších legend k tomuto symbolu britské tradice je legenda o korunovačním prstenu. Když Edward zpovědník jel do kaple svatého Jana, byl zastaven žebrákem a žádán o almužnu. Neměl však peněz u sebe a proto sundal svůj velký, královský, nádherný prsten se svého prstu a daroval jej žebráku. Žebrák byl sv. Jan Evangelista v přestrojení a prsten byl Edwardovi ihned poté vrácen dvěma poutníky, kteří mu vyřizovali poselství, že se brzo setká se sv. Janem v ráji. Prsten, užívaný při korunovaci, má býti tímto prstenem, a byv svatou relikvií, byl v majetku Westminsterského opatství po dobu celého středověku.

A tak ke korunovaci svého krále si připomíná britský národ celou historii a legendy své říše a všech králů a jistě bude volat svému králi a královně z upřímného srdce, i kdyby snad nebyl monarchistou (kterých je však jistě ve mi málo ve Velké Britanii): „Ať žije dlouho Jejich Veličenstva!“, „Ať žije dlouho král!“

Oznámení.

Dle usnesení valné hromady správa České matice školské míní letos o prázdninách pořádati výpravu českých školních dítek z Volyně do Čech. V záležitosti této již před časem byly navázany styky s kompetentními činiteli v Československu. Dle doposud obdržených zpráv, na základě dohody Československého Červeného Kříže a Polského červeného Kříže zájezd se pravděpodobně uskuteční.

Děti by byly v Československu 4 týdny. Nejprve by shlédly krásy a památná místa Prahy a pak by se odebraly ku svým hostitelům na venkov. Cestovné výlohy doposud nejsou nám známy, jsme pouze informovány, že cesta po Československu bude zdarma.

Jelikož Matice má oznámiti počet přihlášených dětí, žádáme rodiče, jenž mají o výpravu zájem, aby své děti co nejdříve přihlásili u České Matice Školské v Lucku aneb u kterého koliv matičního odboru. V přihlášce budiž uvedeno: datum narození, jména rodičů, místo narození, státní příslušnost a přesná adresa. Záleží na tom, aby přihlášené děti byly úplně zdravé (před odjezdem bude lékařská prohlídka) a aby byly na cestu řádně vypraveny. Doporučujeme rodičům aby každé dítě mělo křticí list a školní legitimaci na základě které obdrží slevu na dráhách v Polsku.

Správa České matice školské v Polsku.

Druhé výročí úmrtí Maršálka Josefa Piłsudského.

Dne 12. května v den úmrtí Maršálka Piłsudského, celé Polsko skladalo smuteční hold osvoboditeli a tvůrci svobodného Polska. Zvlášť pietní průběh holdu byl ve Varšavě.

O 9. hod, ranní P. President R. P., maršalek Smigły-Rydz, vláda v čele s premjerem gen. Sławoj-Składkowským, předseda sněmu a senátu, generalita, vyšší státní úředníci položili věnce na stupních paláce v Belvedeře a polní biskup Gavlina odsloužil mši svatou v palácové kapličce.

V katedře Sv. Jana se zatím shromáždily delegace s praporami býv. vojenských organisací, legionářských svazů, veřejných organisací, delegace mládeže a j. O 10. hod. přijel P. President R. P. a státníci. Biskup Gall odsloužil smuteční mši za pokoj duše Maršálka Piłsudského. Od 10 hod. 30 min. nepřetržitě až do pozdních hodin nočních nepřehledné zástupy lidu a žactva pochodovaly k Belvederu, kde na stupních paláce kladly květiny a věnce.

Vrcholným bodem holdu bylo triminutové pietní ticho.

Kronika.

Sbírky na zinmní pomoc pro nezaměstnané

Sbírky na zimní pomoc pro nezaměstnané vynesly do 30. dubna 31.687.315 zl. Pomocí uděleno z této sbírky v prosinci — 332 797, v lednu — 336.936, v únoru — 369.471, v březnu — 369.573, a v dubnu — 270.876. rodinám nezaměstnaných.

Odvoláni italských dopisovatelů.

Většina dopisovatelů italských listů, činných v Londýně, byla odvolána. Není však mezi nimi zástupce oficiální italské tiskové kanceláře Stefani, který jest zároveň dopisovatelem listu „Popolo d'Italia“. Nelze ještě usuzovati, zda tento postup, který se jistě stal na pokyn italské vlády, ne-

---

nastalo holení hlavy, mazání dehtem, zavírání na noc do hřbitovních kostnic, kamenování, stavění na pranýř v úboru Evy. Tehdy se hymen ztotožňovalo s termínem cnosti panenské. A dnes?

U starých Řeků značilo slovo to svatební píseň při zvucích bronzových zvonů, při melodii fléten a radostných výkřicích: „Hymen — Hymenajos“. Bůh svatby představoval se jako spanilý mládenec, dlouhovlasý blondýn který v jedné ruce držel pořádný kyj na „metr šest“ a v druhé myrtový věnec jako symbol panenství.

Archilleovou patou nazývá se trojdílný sval lýtkový, nalézající se na zadní části nohy, spojený s kostí paty. Jest nejsilnějším svalem v lidském ústrojí. Podle tvrzení Strindberga, jest lýtko nejkrásnější tvar ženského těla, zvláště v době, kdy se „zapaluje“. Když se sval zkracuje, podnese se lýtko i pata, umožňujíc tak chůzi i běh.

Termín Achilleova pata váže se s mythem řeckým. Thetis, koupajíc svého syna v zázračných vodách Styxu držela ho za lýtka, proto pata se nedostala do vody a zůstala suchou. Po vykoupání stalose celé tělo nezranitelným, žádná střela ani rána mu neublížila — jen ta pata...

Při svatbě Achillea se sličnou Polyxenou v nádherné svatyni Apolově se stalo cosi neuvěřitelného. Atentát. — Vrah namířil přímo do paty Achilleovy. Rána byla smrtelná, nebylo pomoci.

Mythus měl veliký vliv na lékařskou praktiku od Hypokrata až do časů nových. Všichni lékaři považovali zranění paty za nebezpečné a obávali se každé, sebemenší operece na tom místě. Dnešní anatomie nezná paty Achilleovy:

Iris jest blána oka (duhovka) s otvorem (panenkou), pokrytým na povrchu průzračnou rohovkou. Obsahuje nahnědlý pigment, který dodává oku barvu. Je-li mnoho pigmentu, máme černou nebo hnědou duhovku, je-li málo, tu barva oka bývá modrá. Jest možno, aby temný pigment dal jasnou modrou barvu?

Legenda vypravuje, že všichni lidé měli černé oči. První modré oči dostala rybářská dívka, jejíž otec se nevrátil s mořského lovu. Sedávala na břehu, plakávala, do dálky mořské pohlížela den za dnem, rok od roku, po několik let. A modrá voda moře dala jejím očím tutéž barvu.

Modrá barva povstane tak jako blankyt nebe, nebo barva „siného“ moře. Bílé světlo — soubor všech duhových barev, odráží se od komůrek pigmentu, láme se několikráte v ústředí mezi rohovkou a duhovkou a rozptyluje se. — Nejslaběji odchylují se paprsky modré. Pigment vyvinuje se teprve během let, proto mají děti většinou modré oči jako chrpa. Zato ovšem zřítelnice vždycky je černá, prože paprsky tudy procházející, jsou celkem pohlceny.

V mythologii byla Iris bohyní sedmibarevné duhy, která obloukem spojuje nebe se zemí.

Stromem života nazývá se rozvětvená hmota mozková. Na průřezu podobu tu nejlépe vidíme. Podle bible strom života roste v ráji, plodí ovoce, z kterého se destiluje elixír nesmrtelnosti.

Labyrinty jsou dva. Zapletený komplex dutin a chodbiček v uchu jest sídlištěm dvou smyslů. Zachování rovnováhy na kouli zemské, která čítá

souvisí se stanoviskem italské vlády k londýnským korunovačním slavnostem nebo zda má hlubší význam. Jak známo, napětí mezi Italií a Anglií, které trvá od války v Habeši, dosud nepovolilo. Toto napětí se projevilo v tiskových kampaních, které ovšem nemohou míti příznivý vliv na poměr obou států. Při rozhovorech mezi italským ministerským předsedou Mussolinim a německým ministrem zahraničí Neurathem bylo poukazováno na nutnost tiskového příměří.

Spokojenost s výsledkem italsko-německých porad.

Po skončení své návštěvy v Římě zaslal německý zahraniční ministr šl. Neurath ministerskému předsedovi Mussolinimu depeši, ve které vyslovuje potěšení nad tím, že se spolupráce mezi Italií a Německem dále prohloubila.

Nová hospodářská opatření ve Francii.

Sněmovna se sejde znovu po krátké přestávce v týdnu po svatodušních svátcích. Vláda hodlá požádati sněmovnu, jak oznámil ministerský předseda Léon Blum ve své řeči ve sněmovně, o udělení plné moci ve věcech celních. Na informovaných místech se praví, že vláda zamýšlí zrušiti kontingentní systém vůči těm státům, s nimiž je její zahraniční obchod pasivní. Na četné cizí výrobky hodlá vláda uvaliti značně zvýšená cla, aby tak čelila větší měrou cizí konkurenci. Podrobnosti chystaných opatření nejsou dosud známy.

Generál Smuts pro součinnost Ameriky s Anglií.

Ve výmluvném projevu na velkém shromáždění na radnici Kapského Města u příležitosti londýnské korunovace apeloval generál Smuts plamennými slovy na presidenta Roosevelta, uváděje mimo jiné, že Spojené státy americké a Britská říše jsou dnes dvěma velkými baštami pro světový mír. Podaří-li se — pokračoval Smuts — upevniti ještě více součinnost mezi nimi v tomto ohledu, budou moci ještě zajistiti světu v budoucnosti mír. Presidentovi Rooseveltovi se přičítá ctižádost přispěti svým podílem věci světového míru. Já věřím, že Roosevelt tuto ctižádost má a věřím, že se mu jeho snaha v příštích letech zdaří. Starý svět potřebuje po druhé mravní i hmotné opory Spojených států a prosebně o tuto pomoc volá.

čtrnáct krkolomných pohybů a sluchu.

Labyrint v nose tvoří spletená konstrukce kostiček, kterými prochází čich.

V mythologii byl labyrint budovou skládající se z nespočetných temných komnat, chodeb a schodů. Kdo tam vešel, více se nevrátil. Labyrint byl vystavěn pro Minotaura, příšerného syna kretského krále Minora. Byl to člověk, ale celý chlupatý, s hlavou býčí, na místo sena a slámy požíral lidi. Ležel na panenských vlasech, okolo hromady ohryzaných kostí a spousty zaschlé krve. Každý rok dostávala ta potvora na výživu sedm panen a sedm jinochů, kteří byli z obyvatelstva Athén vylosováni. Minotaura zabil Theseus, mladík z nešťastné sedmičky. Měl známost s dcerou thebského krále. Dostal od ní klubko nití a ujištění o věčné lásce. Chodil pak po labyrintu bezpečně po niti a po zabití Minotaura snadno vyšel, aby padl v náruč Adriany, královské dcery.

Z uvedených příkladů vidíme, jak dalece se mythologické názvy dostaly do vědy a zvláště do anatomie.

Prudké boje ve Španělsku trvají.

Komuniké valencijského ministerstva letectví hlásí: 6 vládních letadel bombordovalo nádraží a zámek San Servando a mosty na řece Taju. V severní části města Toleda bombordovala jiná vládní letadla továrnu na zbraně, ve které bylo umístěno dělostřelectvo. Přes silnou palbu protiletadlového dělostřelectva žádné z vládních letadel nebylo poškozeno. Na jižní frontě dvě vládní eskadry znovu bombardovaly továrnu a skladiště zbraní v Atarfe (u Grenady.)

Franco hlásí úspěchy.

Hlavní stan Francovy armády vydal tuto úřední zprávu: Na frontě biskajské Francovo vojsko pokračovalo v postupu v úseku mezi Guernicou a a Amorebietou a zmocnilo se celého pohoří Bizkargi útokem na hřeben pohoří, kde úplně zničilo vládní oddíly. Ztráty nepřítele jsou na celé frontě velmi vysoké. Uprchlíci z vládního tábora potvrzují zkázu republikánského vojska. Poté vládní oddíly podnikly protiútok, při němž zanechaly na bojišti přes sto mrtvých.

Na frontě madridské jsou nová soustřeďování vládního vojska. Na řece Taju po silné dělostřelecké přípravě podnikl nepřítel s velkým počtem sil prudký útok, podporovaný dvanácti tanky. Útok vládního vojska byl pětkráte odražen a jejich ztráty jsou daleko větší než ve všech dosavadních dílčích útocích. Počet mrtvých přesahuje 3.000 mužů.

Pověsti o povstání v Brasilii.

List „Eldiario“ se dovídá, že vzniklo povstání v Brazili, a to ve státech Sao Paulo, Rio Grande a Bahia. Povstalci mají prý k disposici 50.000 lidí Spiknutí bylo připravováno v Montevideu. Tato zpráva nebyla potvrzena a zdá se, že je přehnána.

V Iraku bylo odhaleno spiknutí.

Úřady odhalily spiknutí, jehož cílem bylo podnítiti povstání mezi kmeny na středním Eufratu a v Divaniji. Do této aféry bylo zapleteno také několik členů parlamentu. Iracká sněmovna se ihned sešla ke schůzi a dala souhlas k zatčení tří poslanců. Dík bdělosti úřadů bylo povstání potlačeno v samém zárodku. President Hikmet paša oznámil, že podle zjištění bylo dopraveno do Divanije tajně na 3.000 pušek. Přípravy k povstání zapustily kořeny přes to, že zmíněné kmeny byly pod dozorem a byly varovány, aby se nedaly zaplésti do politických intrik.

Oznámení.

Z Rovne.

Dne 30. května se bude konati výroční schůze podílníků českého hospodářského družstva. Schuze se odbude v místnostech české školy v Rovně, ul. Legionů 4. Začátek o 9. hod.

Z Mirohoště.

Těl. jed. Sokol v Mirohošti pořádá dne 23. května t. r. slavnostní tělocvičnou akademii. Začátek o 20 h.

K návštěvě zve Výbor.

Různé zprávy.

Strašná zkáza vzducholodi „Hindenburg“.

Z prvních zpráv o příčinách této katastrofy vychází najevo, že příčinou neštěstí bylo vznícení unikající vodíkové směsi buď zpětným narazem bočního motoru nebo elektrickou jiskrou, jak o tom píšeme dále:

Příčina záhadného výbuchu, který roztrhal vzducholoď Hindenburg na kousky a způsobil smrt více než třetiny cestujících a mužstva, kterých prý bylo 97 osob na palubě, nomohla dosud býti zjištěna.

Na palubě vzducholodí „Hindenburg“ bylo v době výbuchu 36 cestujících a 60 osob posádky. Počet posádky byl pro tento let zvlášť zesílen. Dosud bylo zachráněno 44 členů posádky a 20 cestujících.

Ke katasrofie se v podrobnostech sděluje, že vzducholoď měla pravděpodobně mimořádně špatné podmínky pro přistání. Vzducholoď křižovala více než jednu hodinu nad letištěm v Lakehurstu, dokud se deštivé počasí nezlepšilo. Když se vzducholoď skláněla ke stožáru, nastal výbuch a v zádi vyšlehl veliký plamen. Po několika minutách se celá vzducholoď proměnila v hromadu ocelových součástek.

Kapitán vzducholodi Pruss a jeho technický poradce kapitán Lehmann utrpěli podle posledních zpráv těžká zranění. Zdejší zástupci Zeppelinovy společnosti odhadují počet osob zbylých naživu na 46, z čehož jest 20 pasažérů.

Spojené státy nedovolí zbytečné lety přes oceán.

Jak sděluje podsekretář obchodu Johnson, uvažuje se o tom, aby zby-

tečné lety přes Atlantický oceán, byly zakázány. On sám je rozhodnut nepovolit závody Nový Yrrk—Paříž na památku přeletu oceánu Lindberghem. „Stojíme před pravidelnou leteckou dopravou přes Atlantický oceán. Každá nehoda při závodech, může vývoj dopravy brzdit." Doba pionýrských letů je už pryč. Už nelze riskovat, nýbrž pouze dopravu zdokonalovat. Závody Nový York—Paříž budou znemožněny zákazem startu ve Spojených státech.

Jiskrovy oslavné vzpomínky.

Před 500 lety bylo vybráno v Čechách 2. května 2500 kop českých grošů z mimořádně velké zemské berně, z které odevzdáno Janu Jiskrovi z Brandýsa a Všechovic 1800 kop, aby shromáždil táborské a novotáborské bojovníňy a odjel s nimi jako jejich neomezený velitel na 12 lodích ke dni 19. máje z Bratislavy na pomoc spojenému vojsku srbskému proti Turkům. Z Prahy bylo nařízeno 26. března do Šoprcně, aby lodi byly připraveny. Lodi se odevzdaly správci Rozhonovi, jehož dceru si vzal Jiskra r. 1443 za manželku. České houfy vedl Jiskra sám a oravské novotábority vedli do Bratislavy moravští hejtmani Tamfald, Talafus a Petr z Radkova, a Slezan Tetaur, kteří zůstali hejtmany v Jiskrových polních rotách na Slovensku, až na Talafuse moravského, který byl vystřídán Talafusem z Kra e chrudimského v polovici r. 1440 když začal Jiskra obsazovati Slovensko. Kancléř Šlik tehdy psal Oldřichovi z Rožmberka o Jiskrově poslání, „že Jiskra připravuje cesty Páně". — Utkání Jiskrových vojsk se sultánovými Murada II., které neznalo husitské (tankové) taktiky, bylo úspěšné, kdežto Jiskra znal dobře válečné způsoby Turků ze svého čtyřletého pobytu ve vojsku Benátské republiky (od r. 1422). Čtyři benátští vojevůdcové turečti, jejichž životů čeští bojovníci ušetřili, byli po 18. srpnu 1437 předvedeni v Praze na znamení vítězství českých zbraní. V Srbsku zůstal Jiskra do podzimu 1439 a 10. květnu 1440 byly jeho polní roty očekávány k obsazení Slovenska. Na Slovensku vládl Jiskra 22 roků, vydával nařízení, razil peníze s českým textem, velení v rotách bylo české; listiny, písně, kancionály vzoru Třanovského udrželi tři sta roků panství češtiny na Slovensku zmnožila se tím a zotavila slovenská větev, jak o tom pěje Kollár.

Nové stálé deště a průtrže mračen v Jugoslaviji

způsobují opětné rozvodnění řek, jejichž vody se za posledních šest až osm neděl ještě nevrátily do svých koryt. Podle úředního šetření bylo v Jugoslavii v polovině dubna pod vodou 195.000 ha půdy. Nyní bude, jak předběžné zkoumání ukazuje, pod vodou asi 300 000 ha půdy, nebo snad i víc. Z nich na 50 000 ha bylo oséto zimní pšenicí. Škody jsou ohromné, neboť jen zrno pro těchto 50 000 ha stálo 15 milionů dinarů, když se počítá metrický cent jen za 150 dinarů. Celkové škody, jak se připouští, mohou býti překvapující, neboť jsou zničeny také pastviny a louky, znemožněna setba jarních obilnin a osázení zaplavených ploch. Množství půdy je také odplaveno, vyrváno, sesuto a jinak poškozeno. Kromě toho způsobily povodně velké škody na domech, mostech, cestách a hrázích.

Dary a věnování.

SEZNAM

sbírek ve prospěch české matice školské a jejího školství obdržené v měsíci dubnu 1937.

1. Odbor ČMŠ. ve Stromovce věnuje z výtěžku pořádané zábavy na stavbu lucké školy Zl. 10.—
2. Odbor ČMŠ. v Dlouhém Polí zaslal sbírku podniknutou ve prospěch Matice při maškarním plese Zl. 10,20. Sbírku provedla sl. M. Zívalová.
3. Odbor ČMŠ. ve Verbě Smolárně prostřednictvím p. F. Hladkého zaslal sbírku ve prospěch Matice ze Silvestrovské zábavy v obnose Zl. 25.—
4. O pohřbu p. V. Michálka v Novo-Krajově na podnět p. V. Zajíce sebrala pí. V. Tuháčková na podporu nemajetných studentu Zl. 16,20.
5. O svatbě sl. A. Jonové v Kněrutách a p. J. Jandourka ze Zborova na podnět p. V. Říhy a p. J. Dusa ve prospěch Matice sebráno Zl. 10 60.
6. O křtinách u p. A. Holštajna v Mlodavě I. sebral p. J. Drvota ve prospěch Matice Zl. 8,20. V obnose tom věnoval šťastný otec Zl. 3—
7. O křtinách následníka u p. V. Červeného v Chomoutech na podnět učitele Vl. Lešnera z Rovna ve prospěch Matice sebráno Zl. 30.—

192.

a vzdělané děvče a když Artur sám je odhodlán se s ní oženiti, ať si ji tedy vezme. Nedopustí se ostatně ničeho nového, jiní kavalíři ženili se před ním s horšími a svět proto nespadl."

„Tedy je to všechno pravda," povídala hraběnka ustrnule. „Takového něco se za mými zády děje a já se o tom mám dovídat až od kuchařky.

„Dost smutné, že se nejen tvůj muž, ale také synovec tebe bojí a neřeknou ti vše hned."

„Jste čím dále tím pozornější, pane hrabě," zasykla vášnivé, „a já vám vaše zdvořilosti vrátím. Dnes dostane zahradník výpověď a ve čtyřiadvaceti hodinách se z Červené vystěhuje. To povídám já, jako odpověď na neslýchané urážky. Půjde Nina a půjdou zahradníkovi. A Artur bude míti během měsíce sňatek s Alicí. Já vám ukáži, kdo je zde paní a proč se mě musíte bát. My jsme spolu domluvili."

Odvrátila se od hraběte a podepřevši si boky přiblížila se k oknu. Hrabě se zle zamračil a zápasil chvíli se hněvem hrozícím propuknouti v nové vášnivé síle. Ale přemohl se. Věděl dobře, že v rozčilení je jeho paní všeho schopna a že nutno míti více sebevlády než má ona.

189.

Snad příchod adjunktův opravdu byl náhodný a zbytečně se rozčiloval. Ostatně to vše se ráno vysvětlí. Je-li jim Nina na stopě, jistě nic nesmlčí, jen aby se za výpověď vymstila.

Napadlo ho, že snad teta poslala si pro strýce, aby se ho na tuto záležitost ptala, brzy však potlačil náhlé své uleknutí. Je ještě záhy ráno a Nina neměla příležitost s hraběnkou hovořiti. Potuloval se v parku kolem zámku, stále čekaje, brzo-li hrabě vyjde ven na svou obvyklou obchůzku.

Ale hrabě nepřichézel. Jeho rozmluva s hraběnkou trvala přes hodinu a ani on, ani hraběnka nepřišli ke snídani. Zle se utkali a dlouhá leta již se nestřetli v takovém vášnivém sporu jako dnes. Hned jak hrabě ke své paní vešel, poznal, že se něco velmi nemilého stalo. Hraběnka lapala vzduch a potřásajíc hlavou, otírala se šátečkem omočeným v kolínské vodě.

„Co se děje, Elis? Jsi churava?" ptal se s účastí.

Změřila ho zničujícím pohledem a okamžik mlčela.

„Škandál! Neslýchaná ostuda! A ty jsi na stará kolena se stal také člověkem, který zapomíná, čím je svému postavení a čím je své paní povinen. Jak ses mohl opovážiti trpěti takovou hanebnost?"

8. Při pořádaném lonského roku „Týdnu Matice“ ve Varkovičích sebráno Zl. 5.—

9. O křtinách u p. J. Roušara v Sofievce II. ve prospěch Matice sebráno Zl. 12.—

10. Varšavští krajané věnují ve prospěch Matice Zl. 24.— a podporu studentu na učitelském ústavě Zl. 21 — Úhrnem Zl. 45.—

Úhrném obdrženo Zl. 172,20.

Všem dárcům, iniciátorům a pořádatelům sbírek za věnované obnose srdečně děkuje

Správa české matice školské v Polsku.

Ženská hlídka.

Maminky a jejich pohádky.

(K svátku matek.)

Mateřská láska, obětavost, něha a vroucnost mateřského srdce, schopnost všeodpuštění a náruč, vždy rozpjatá k přivinutí — to vše jsou takové bezesporně kladné hodnoty, jež byly opěvány v tisících básní, v zkazkách i románech od nepamětna do současnosti a jež posvěcuje i veřejné mínění a tradice. Ať vzpomeneme na lyrickou Nerudovou maminku v uzlíčku svázanou, ať na Macharovu vroucí lásku matky, která veze buchty do věznice synovi-vrahu, ať na Březinovu mystickou matku, která šla chudým žitím jak kajícnice smutná — v každém tom projevu jest celé moře uznání a vděčnosti k matce.

Pohled do reality všedního života poučí ovšem ty, kdož chtějí viděti věcně, o tom, že mateřství už samo o sobě není ještě ctností a zásluhou, ale i povinností a že i chybuje. Mateřská láska dovede i mnoho pokazit na přímém a vznosném vývoji mládí. Dnes si už uvědomujeme, že dítě má nárok na mnohé, zač mělo dříve podle tradice býti jen a jen vděčno. Mateřství v sobě nese i příkaz vyváženosti a osobní harmonie. Někdy i více sobectví k vlastnímu životu místo hory obětavosti a osobní beznaročnosti by mládí posloužilo do života víc a bezpečněji.

Ale jest hodnota mateřství, která není dostatečně opěvána ani zhodnocena, ač její význam pro ženu jest nesmírně cenný. Jen občas k nám vystoupí z přísného soukromí a zableskne se nejosobnější projevy matčina tvůrčího ducha. Kolik osobitých slov lásky, tolik melodií, kolik písní vytvoří ženy nad kolébkou svých nemluvňat, kolika vlastními pohádkami okouzlí napjatou pozornost svých capartů v době, kdy jim rozvazuje rozoumek do věčných otázek! — Anonymní maminky jen zřídka se dostávají na veřejnost. Snad víc jen rodinnou tradicí jdou dál jejich láskyplné zkazky.

CENY OBILÍ.

Záznam 10.V. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl. 21.—	za 100 kg
Pšenice	„ 27.—	„
Ječmen	„ 19.75	„
Oves	„ 18.75	„
Hrečka	„ 27.—	„
Proso	„ 24.—	„
Řepák	„ —.—	„
Hrách	„ 28.—	„
Seno	„ 7 —	„
Mák	„ 78.—	„
Jetel	„ —.—	„

Hospodářský zpravodaj.

Dzisiejsze chmielarstwo.

(Napsal Stefan Lukomoski, inspe-

Zlost našla průchod a záducha ji přešla. Jako ostrá ocel řinula se jí slova přes rty a její oči jiskřily se nenávistí.

„Nerozumím ti, co povídáš,“ divil se hrabě uraženě. „Kdyby sis byla vědoma, jakým tónem mluvíš, styděla by ses.“

„Ještě tohle, ještě mi povídej, že mluvím špatným tónem. To povídáš ty, který jsi na celé té komedii účasten. Ne já, ale ty se styď, že s tvým vědomím se náš příbuzný a budoucí pán zámku slézá v noci se sprostým děvčetem a slibuje mu manželství. To je neslýchané, co se za mými zády děje, ale buď bez starosti, jsem tu já, která tomu všemu udělá konec.“

„Ach, ty tedy již něco víš,“ trhl sebou hrabě a vida zlost své paní, lekl se. „Prosím tě, kdo ti to již donesl?“

„Po tom ti nic není, hanba však zůstává hanbou. Teď mi všechno povíš. Jsem zde paní jako ty a bez mého vědomí k takové ostudě nedojde. Artur je můj synovec a bezpochyby proto, abys ho před světem udělal nemožným, ke všemu jsi mlčel a kdo ví, nepodporoval-li jsi ho, jen abys po čase mohl říci, že takovému dědici nemůžeš majetek dáti. Artur je mladý, nezkušený, ale ty jsi starý, ty, kdybys s ním dobře smýšlel, byl bys naráz všemu předešel. Ale to ne, to mi musí kuchařka přijíti říci, že čest hraběcího jména jest v nebezpečenství.“

„Tedy Nina zase je příčinou všeho,“ rozlobil se hrabě. „Dnes je v zámku poslední den.“

„Ne, ona tu zůstane,“ křikla hraběnka.

„Povídám, že je tu poslední den,“ rozkřikl se hrabě rozčileně. „Buď půjde odtud ona, nebo já. Ještě dnes se vystěhuje.“

„Řekla jsem jí, že zůstane,“ stála vzdorovitě na svém.

„Je-li tomu tak, odjíždím dnes z Červené a nevrátím se, dokud neodjede ta nestydatá osoba.“

„Proč jí spíláš? Je takových nestydatých víc. Musí-li Nina z domova, musí také ta zahradníkova poběhlice odejít.“

„Nesnižuj hodné a slušné děvče,“ volal hrabě podrážděně. „Zahradníkova dcera je velmi spořádaná a vzdělaná a ničeho se nedopustila.“

„Hle, hle, jakého má obhájce. Naposled řekneš, že je skutečně pravda, že jsi věděl o jejím poměru s Arturem.“

„Jaký poměr? Artur si toto děvče zamiloval a přiznal se mně. Zlobil jsem se na to, rozmlouval jsem mu to, ale když mi hrozil, že se zabije, šel jsem promluvit s děvčetem. Poznal jsem, že je to roztomilé, půvabné

ktor chmelařství, vydáno nákladem Volyňského Tovarzystwa chmielarského v Dubně.)

Na knižním trhu se objevila nová brožura pojednávající o polském chmelařství, napsaná inspektorem chmelařským Stefanem Lukomským s Dubna. Brožura podává historii polského chmelařství od počátku založení polské říše až do dnešních dnů. Obsahuje hodně statistických tabůlek a ilustrací. Tato brožura má silný ohlas i v zahraničí. Dr. K. Osvald v „Českém chmelaři“ shrnuje svoje úvahy o této brožuře takto:

Autor charakterisuje nejdříve polské chmelařství na světovém trhu chmelném. Plocha od roku 1932 stále stoupá. V roce 1932 osázeno chmelem celkem 1973 ha, v roce 1936 pak již 3366 ha. Největší oblastí jest oblast volyňská — mající celkem asi 60 procent celé chmelné plochy v Polsku, dále pak lubelská, tarnopolská, lwovská a ještě několik okresů, kde jest chmel pěstován na několika málo hektarech.

Polsko jest státem, pokud se chmele týče, vysloveně vývozním, neboť přes 90 procent celkové sklizně jest určeno pro vývoz. Poněvadž pak nabídka na světovém trhu opět začíná stoupati, aniž by všeobecně stoupala též poptávka, jest nutno, aby polský chmel hleděl si udržeti svá odbytiště v cizině za každou cenu, především však zvýšenou jakostí a organisací prodeje, jež obojí jest jedině možno na základě pevné organisace chmelařské s povinným členstvím všech pěstitelů.

V projednávání jsou dnes, mimo jiné, tyto požadavky polských chmelařů:

1. Založení chmelnice má býti na příště povoleno jen tomu, kdo jest vlastníkem dostatečně velké sušárny a kdo použije sádě chmelné z uznané mateční chmelnice.

2. Zákaz vývozu chmelné sádě do zahraničí.

3. Zřízení dokonalé chmelářské výzkumné stanice.

4. Organisace a centralisace boje proti chorobám a škůdcům chmele.

5. Zavedení obligator, osvědčení o původu chmele, jež by bylo vázáno na členství chmelařské organisace.

6. Organisace prodeje chmele. Právo nakupovati a prodávati chmel má býti udělováno pouze koncesovaným firmám, které jak po stránce technické, tak i morální budou uznány za způsobilé.

7. Podpora snah o zvětšení piva v Polsku.

Policejní nařízení na stříkání chmelnic v Německu.

Jak ozamuje „Český chmelař“, po dohodě s říšským ústavem výživy vydalo dne 10. března 1937 ministerstvo hospodářství v Německu vrchnostensko-policejní nařízení za účelem ochrany chmelařství před šířením peronospory. Podle tohoto nařízení musí býti víceletá réva, jakmile to délka révy dovolí, zavedena na drát, na provaz nebo na tyče nejméně 4 metry od země. Réva z výsazu musí býti zavedena do výše nejméně 1½ metru. Chmel nutno stříkati jíchou nebo jiným úředně uznaným prostředkem proti peronospoře, a to ročně nejméně třikráte. Police ní úřady okresní mohou nařídíti i více postřiků. Nejméně jeden postřik jest třeba provésti v době květu. K postřiku použitá jícha nesmí na 100 litrů vody obsahovati méně než 0 5 kg a ne více než 2 kg modré skalice. Jakmile chmel počne hlávkovat, je dovoleno nejvíce 1 kg modré skalice. Ostatní prostředky smějí býti používány jen ve stejném poměru mísení. Policejní úřady mohou stanovit, do kdy nejpozději se má postřik provésti. Nebude-li postřik proveden, nebo chmel zaveden, může býti proveden na náklad liknavého pěstitele. Policejní úřady mohou pověřiti různé odborné síly dohlížením na provádění tohoto ustanovení. Těmto osobám, jakož i policii je dovolen vstup na chmelnice a jest jim poskytnouti všechny informace. Vlastníci, pachtýři nebo uživatelé chmelnic nebo jejich zákonní zástupci, kteří se prohřeší proti ustanovením tohoto nařízení, budou trestáni. Toto nařízení vstoupilo v Německu dnem 1. dubna 1937 v platnost.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. $^1/_{12}$ zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.